

JL COLLINS

Calea simplă spre bogăție

GHID PENTRU INDEPENDENȚĂ FINANCIARĂ
ȘI O VIAȚĂ LIBERĂ ȘI BOGATĂ

Traducere din limba engleză
de **Alexandra Țabără**

ap!
act și politon

CUPRINS

Începuturi	21
I. Introducere	23
II. O parabolă: călugărul și ministrul	27
III. Povestea mea: nu m-am gândit niciodată la pensionare	29
IV. Observații importante	37
Partea I: Orientarea	43
1. Datoriile: o povară inacceptabilă	45
2. De ce ai nevoie de bani f-you	57
3. Oare ne putem pensiona toți milionari?	61
4. Cum să te raportezi la bani	67
5. Investițiile pe o piață de tip bull (sau bear)	77
Partea a II-a: Cum să valorifici cel mai puternic instrument de îmbogățire din lume	87
6. Urmează un mare crah bursier!!! Și nici măcar economiștii renumiți nu te pot salva	89
7. Piața urcă întotdeauna	97
8. De ce majoritatea oamenilor pierd bani la bursă	105
9. Marele eveniment urât	113
10. Să optăm pentru simplitate: considerente și instrumente	121
11. Fondurile de indici sunt doar pentru leneși, nu-i așa?	129
12. Obligațiuni	137
13. Idei de portofolii pentru acumularea și păstrarea averii	147
14. Selectarea alocării activelor	155
15. Fonduri internaționale	165
16. TRF-urile: cea mai simplă cale posibilă spre bogăție	169
17. Ce să faci dacă nu poți cumpăra VTSAX? Sau nici măcar Vanguard?	175
18. Ce este așa deosebit la Vanguard?	181
19. Coșurile 401(k), 403(b), TSP, IRA și Roth	189

20. RMD-urile: surpriza neplăcută de la capătul curcubeului de impozite amânate	207
21. HSA-urile: mai mult decât o modalitate de a-ți plăti facturile medicale	215
22. Studiu de caz: punerea în practică a căii simple spre bogăție	221
23. De ce nu îmi plac consultanții în investiții	235
Partea a III-a: Fasolea magică	245
24. Jack Bogle și critica dură a fondurilor de indici	247
25. De ce nici eu și nici tu nu putem alege acțiuni câștigătoare	251
26. De ce nu îmi place medierea costului în dolari	257
27. Cum să fii expert bursier și să apari la CNBC	263
28. Și tu poți fi înșelat	267
Partea a IV-a: Ce să faci după ce îți atingi obiectivul	273
29. Ratele de retragere: cât pot să cheltuiesc?	275
30. Cum să îmi extrag cei 4%?	287
31. Securitatea socială: cât este de sigură și când să beneficiezi de ea	299
32. Cum să dăruiești ca un miliardar	311
Postfață	317
33. Calea mea pentru copilul meu: primii 10 ani	319
34. Povestiri din Pacificul de Sud	325
35. Câteva considerații finale legate de risc	331

PREFAȚĂ

Există nenumărate lucruri pe care *chiar ar trebui să le înveți* pe lumea asta și nenumărate cărți exact despre aceste lucruri. Fiecare strop de cunoaștere la care ai putea spera vreodată te așteaptă deja undeva într-o carte. Sau pe un raft întreg de cărți. Ce naiba, probabil că ai putea umple o întregă parcare subterană doar cu cărțile care au fost scrise pe tema investițiilor și, când ai ieși înapoi afară, un alt șuvoi s-ar revărsa după tine pe trotuar.

Problema este că majoritatea acestor cărți sunt plictisitoare și ajungi să le lași deoparte cu semnul de carte pe undeva pe la pagina 25, fără te mai reapuci vreodată de ele. Mi se pare că, în majoritatea cazurilor, nici măcar cei mai înzestrați și bine intenționați scriitori de cărți pe tema investițiilor în acțiuni nu își fac bine treaba. Se lungesc de te doare capul sau scriu paragrafe atât de seci și de dense, încât te trezești reluând același pasaj încontinuu timp de vreo jumătate de ceas, în vreme ce mintea îți rătăcește pe câmpii.

JL Collins ignoră cu desăvârșire acest stil vechi de scriere a cărților despre investiții. Creează un tip de conținut la care mintea ta vrea să fugă atunci când se satură de citit despre acțiuni. În locul ecuațiilor ezoterice pentru

calcularea coeficientului *alfa* al acțiunilor și compararea lui cu coeficientul *beta*, el compară întreaga bursă de valori cu o halbă de *bere* și explică de ce merită totuși să o cumperi chiar dacă vine la pachet cu o cantitate imprevizibilă de spumă.

Face un foc de tabără și se apucă de povestit, iar dacă se întâmplă ca acele povești să fie chiar ce voiai tu să afli, noile tale cunoștințe vor reprezenta un efect secundar fericit.

Exact asta s-a întâmplat în viața reală acum câțiva ani, când Jim a început să scrie o serie de articole despre investiții pe blogul său www.jlcollinsnh.com. Le-am citit pe toate pe măsură ce erau postate și au fost atât de bune, încât am început să le recomand propriilor mei cititori. Cititorilor le-au plăcut atât de mult, încât le-au recomandat și altora. Vizualizările au atins mia, iar apoi au crescut la sute de mii.

Vestea despre Seria Acțiunilor s-a tot dus și încă se tot duce chiar și în ziua de azi, pentru că este o lectură pe placul oamenilor. Desigur, autorul are și aptitudini tehnice și le demonstrează cu măiestrie în propria sa viață financiară de invidiat. Dar cititorii nu se întorc la el pentru a se delecta cu expertiza tehnică – vin ca să se bucure de foc și să audă o poveste interesantă.

Cred că acest feedback uimitor l-a motivat pe Jim să rescrie și să extindă minunata sa Serie a Acțiunilor în această carte și mai bună. *Calea simplă către bogăție* este o carte revoluționară despre investițiile în acțiuni (și finanțe bune, în general), deoarece chiar o vei citi, te vei delecta cu ea și vei putea pune imediat în practică lecțiile învățate cu propriii bani, într-un mod profitabil.

Vestea că te poți bucura de mare succes prin deținerea unui singur fond Vanguard de-a lungul întregii vieți te va liniști. Poți diversifica și poți deveni un pic mai sofisticat dacă vrei, dar nu ai nimic de pierdut, ci numai de câștigat, dacă menții totul cât mai simplu posibil.

Deși foarte puțini oameni îl urmează, eu am constatat că drumul spre o viață bogată este cu adevărat simplu și plăcut, așa că este logic ca o carte cu acest subiect să aibă aceleași calități. Cartea asta le are.

Peter Adeney
alias Mr. Money Mustache
Colorado, iunie 2016

ÎNCEPUTURI

---

*Dacă vrei să ajungi la stele,
s-ar putea să nu reușești,
dar nici nu va fi pierdere de vreme.*

– Leo Burnett

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

Cartea aceasta s-a născut din blogul meu, www.jlcollinsnh.com. La rândul său, blogul s-a născut dintr-o serie de scrisori pe care începusem să le scriu fiicei mele, adolescentă la vremea aceea. Scrisorile dezbăteau diverse lucruri – majoritatea legate de bani și investiții – pe care nu era tocmai pregătită să le audă.

Dat fiind că banii sunt cel mai puternic instrument pe care îl avem la dispoziție pentru a ne descurca în lumea aceasta complexă pe care am creat-o, înțelegerea lui este de maximă importanță. Dacă alegi să îl stăpânești, banul devine un slujitor minunat. Dacă nu, te va stăpâni el pe tine.

„Dar, tată”, mi-a zis cândva fetița mea, „știu că banii sunt importanți. Numai că nu vreau să-mi petrec toată viața gândindu-mă la ei.”

A fost o revelație pentru mine. Mie îmi place treaba asta, dar majoritatea oamenilor au lucruri mai bune de făcut cu timpul lor prețios decât să se gândească la bani. Au poduri de construit, boli de vindecat, tratate de negociat, munți de escaladat, tehnologii de creat, copii de educat, afaceri de înființat și de consolidat.

Din păcate, această neglijare nevinovată a finanțelor te face vulnerabil în fața șarlatanilor lumii financiare. În fața oamenilor care fac investiții extrem de complexe, pentru că, dacă le complică, devin mai profitabile pentru ei și mai scumpe pentru noi, care suntem aruncați forțat în brațele lor deschise.

Iată un adevăr important: investițiile complexe există doar pentru a aduce profit celor care le creează și le vând. În plus, pe lângă faptul că sunt mai costisitoare pentru investitor, sunt mai puțin eficiente.

Iată câteva sugestii esențiale de care este bine să ții cont:

- Cheltuiește mai puțin decât câștigi – investește surplusul – evită datoriile.
- Fă numai asta și vei ajunge bogat. Nu doar în bani.
- Datoriile sunt la fel de atrăgătoare ca un corp plin de lipitori și au și cam același efect.
- Ia-ți cel mai ascuțit cuțit și apucă-te să răzuiești micii vampiri.
- Dacă stilul tău de viață corespunde – sau, Doamne ferește, depășește limitele venitului tău –, nu ești decât un sclav împoțonat.
- Evită oamenii iresponsabili în plan fiscal. Nu te căsători cu o astfel de persoană și nu îi permite accesul la banii tăi.
- Evită consultanții în domeniul investițiilor. Mult prea mulți își urmăresc doar propriile interese. Până ajungi să fii îndeajuns de cunoscător pentru a alege unul bun, ești îndeajuns de cunoscător cât să

îți gestionezi singur finanțele. Sunt banii tăi și nimeni nu va avea grijă de ei mai bine decât tine.

- Deții lucrurile pe care le deții, iar acestea, la rândul lor, te dețin pe tine.
- Banii pot cumpăra multe lucruri, dar niciunul nu este mai valoros decât libertatea.
- Alegerile în viață nu au întotdeauna legătură cu banii, dar trebuie să știi exact care va fi impactul financiar al alegerilor pe care le faci.
- Investițiile bune nu sunt complicate.
- Economisește o parte din fiecare dolar pe care îl câștigi sau care intră altcumva în posesia ta.
- Cu cât este mai mare procentul din venit pe care îl economisești și îl investești, cu atât mai repede vei dispune de Bani F-You.*
- Încearcă să economisești și să investești 50% din venit. Dacă nu ai datorii, acest lucru este perfect realizabil.
- O rată ridicată a economiilor are un dublu avantaj: înveți să trăiești cu mai puțini bani în timp ce dispui de mai mulți pentru investiții.
- Bursa de valori este un instrument puternic de creștere a averii și ar trebui să investești în ea. Dar fii conștient de faptul că bursa și valoarea acțiunilor tale

---

* *Fuck you (f-you, f.u.) Money* reprezintă o sumă de bani care îi permite persoanei care dispune de ea să se bucure de independență economică, astfel încât să poată refuza anumite oferte de lucru sau modalități de a câștiga bani fără să aibă de suferit din punct de vedere financiar. (n. trad.)

vor scădea dramatic uneori. Este un lucru absolut normal și de așteptat. Când se întâmplă, ignoră scăderile și cumpără mai multe acțiuni.

- Va fi mult, mult mai greu decât ți-ai putea închipui. Oamenii din jurul tău vor intra în panică. Canalele de știri vor striga: Vinde, vinde, vinde!
- Nimeni nu poate prezice când vor avea loc scăderile, chiar dacă mass media e plină de indivizi care susțin că pot. Ori se amăgesc singuri, ori încearcă să îți vândă ceva, ori ambele. Ignoră-i.
- Dacă poți trăi cu 4% din investițiile tale pe an, ești independent financiar.

Tot ceea ce acum mi se pare atât de simplu și de clar am învățat pe pielea mea, iar asta a durat zeci de ani. Scrierile de la început pentru fiica mea, apoi www.jlcollinsnh.com, iar acum cartea aceasta reprezintă eforturile mele de a-i arăta și ei ce anume funcționează, unde se află terenurile minate și cât de simplu poate și trebuie să fie totul. Speranța mea este că în acest fel ea va avea parte de o cale mai lină, de mai puțini pași greșiți și că se va bucura de propria libertate financiară mai repede și cu mai puține lacrimi vărsate.

Acum, că ai luat această carte în mână, aceeași speranță o am și pentru tine. Vom discuta despre toate punctele-țintă enumerate anterior și nu numai. Deci, hai să pornim la drum împreună. Vom începe cu o parabolă.

CAPITOLUL II

O PARABOLĂ: CĂLUGĂRUL ȘI MINISTRUL

Doi prieteni apropiați din copilărie cresc împreună, iar apoi fiecare o ia pe drumul lui. Unul devine un călugăr smerit, iar celălalt un ministru bogat și puternic în slujba regelui.

După mai mulți ani se reîntâlnesc. În timp ce-și povestesc unul altuia ce s-a mai întâmplat între timp, ministrului robust (în veșmintele lui elegante) i se face milă de călugărul slab și ogârjit. Dorind să-l ajute, îi spune:

– Știi, dacă ai învăța să îl slujești pe rege, nu ar mai trebui să trăiești doar cu orez și fasole.

La care călugărul îi răspunde:

– Dacă tu ai învăța să trăiești cu orez și fasole, nu ar mai trebui să îl slujești pe rege.

Majoritatea ne aflăm undeva pe la mijloc. Cât despre mine, este mai bine să fiu mai aproape de călugăr.

CAPITOLUL III

POVESTEA MEA: NU M-AM GÂNDIT NICIODATĂ LA PENSIONARE

În ceea ce mă privește, căutarea independenței financiare nu a avut niciodată legătură cu pensionarea. Îmi place să lucrez și m-am bucurat de cariera mea. A fost legată de opțiuni. A fost legată de libertatea de a spune „nu”. A fost legată de Bani F-You și de libertatea pe care o oferă ei.

Am început să lucrez de la vârsta de 13 ani; chiar mai devreme, dacă punem la socoteală că am vândut pliciuri pentru muște din ușa în ușa și am adunat sticle goale de suc de pe marginea drumului ca să strâng bani. În cea mai mare parte a timpului, mi-a plăcut să muncesc și mereu m-am bucurat să fiu plătit pentru asta.

De la bun început am fost extrem de chibzuit. Eram dependent de imaginea banilor mei adunându-se. Nici măcar nu știu sigur când a început. Poate că e ceva genetic. Poate că are legătură cu mama, care m-a ademenit cu imaginea decapotabilei roșii pe care aș fi putut să mi-o cumpăr când aveam să împlinesc 16 ani. Dar n-a fost să fie.

Sănătatea tatălui meu s-a șubrezit înainte de aniversarea respectivă, iar la scurt timp și afacerea lui. Mi-am folosit

economiile pentru a-mi plăti facultatea și am învățat că trăim într-o lume nesigură din punct de vedere financiar. Decapotabilele au venit mai târziu. Chiar și în ziua de azi sunt consternat când citesc despre câte un tip de vârstă mijlocie care a fost concediat de la serviciul la care lucra de 20 de ani și care a rămas aproape instantaneu fără niciun ban. Cum poate ajunge cineva în situația asta? Din cauza neputinței de a gestiona banii.

Cu mult înainte de a auzi de acest termen, știam că îmi doream Bani F-You. Dacă îmi amintesc bine, sintagma provine din romanul lui James Clavell, *Nobila casă** și, din primul moment în care am auzit-o, scopul meu a căpătat o formă tangibilă și un nume de neuitat.

În roman, o tânără încearcă să facă rost de propriii „Bani F-You”. Prin asta înțelege bani suficienți pentru a scăpa complet de cerințele altora și pentru a putea face exact ce vrea cu viața și cu timpul ei. Așa că încearcă să obțină 10 milioane de dolari, cu mult peste suma necesară asigurării unei independențe financiare. Cel puțin pentru mine. Este util să ai ceva din călugărul acela în tine.

Un alt lucru de care mi-am dat seama de îndată este că independența financiară se referă aproape în aceeași măsură și la bani, dar și la un trai modest, așa cum ne spune și parabola noastră din deschiderea cărții.

Spre deosebire de ideea romanului, pentru mine Bani F-You nu înseamnă neapărat o sumă care să îți ajungă pentru tot restul vieții. Uneori, înseamnă doar cât îți trebuie ca să poți renunța la muncă pentru o vreme. Eu i-am obținut

---

* În original, *Noble House*, Editura Litera, București, 2019. (n. trad.)